शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र

एम. ए. भाग १ सत्र १ व २ मराठी (नवीन अभ्यासक्रम)

मार्च/एप्रिल २०२५ परीक्षा

आपण दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये प्रवेश घेतल्याबद्दल आपले स्वागत. शैक्षणिक वर्ष २०२३ – २०२४ मध्ये राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० नुसार एम. ए. भाग १ चा अभ्यासक्रम सुधारित करण्यात आला आहे. एम. ए. भाग १ ला प्रत्येक विषयासाठी ८० गुणाची लेखी परीक्षा + २० गुणांचे स्वाध्याय अशी सत्र परीक्षापध्दती लागू आहे. **त्यानुसार शैक्षणिक वर्ष २०२४ – २०२५ मध्ये एम. ए. भाग १ सत्र १ व २ साठी प्रवेशित झालेल्या विद्यार्थ्यांकरिता सुधारित अभ्यासक्रमानुसारचे स्वाध्याय प्रश्न सोबत देत आहोत.** सदरचे स्वाध्याय खाली दिलेल्या नियमावलीप्रमाणे पूर्ण करून आपल्या **अभ्यास केंद्राकडे** जमा करणे आवश्यक आहे. **दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या मुख्य कार्यालयामध्ये स्वाध्याय स्वीकारले जाणार नाहीत.**

नियम :

1. सत्र परीक्षामध्ये प्रत्येक पेपरसाठी लेखी परीक्षा ८० गुण व स्वाध्याय २० गुण अशी एकूण १०० गुणांची आहे. **फक्त सत्र १ मधील 'साहित्य आणि ललित कला' व सत्र २ मधील 'साहित्य आणि दृश्यकला' या पेपरच्या परीक्षेकरिता ४० गुण व स्वाध्यायाकरिता १० गुण राहतील**
2. सत्र १ करिता प्रथम प्रवेशित विद्यार्थ्यांनी (फ्रेश विद्यार्थी) तुम्ही निवडलेल्या प्रत्येक पेपरसाठी एक असे स्वाध्याय पूर्ण करावयाचे आहेत. स्वाध्याय लिहिण्याकरिता आखीव कागद/ A4 size paper वापरावा.
3. स्वाध्याय उत्तरपत्रिकेच्या मुखपृष्ठावर आपण प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाचे नाव, वर्ष, तुमचा परीक्षेचा बैठक क्रमांक, नोंदणीप्रमाणे नाव, पत्ता (कायमस्वरुपी), विषय, PRN व मोबाईल नंबर (कायमस्वरुपी) लिहिणे आवश्यक आहे. (मुख्यपृष्ठ / Cover Page यासोबत दिलेले आहे ते Download करुन वापरावे)
4. लिहून पूर्ण केलेले सर्व पेपर्सच्या स्वाध्यायावर आपला परीक्षा बैठक क्रमांक (Exam seat No.) लिहूनच प्रवेशासाठी निवडलेल्या अभ्यास केंद्रावर विहीत वेळेत पोहोच करावेत (बैठक क्रमांक विद्यापीठाच्या www.unishivaji.ac.inया संकेतस्थळावर उपलब्ध होतील.) **स्वाध्याय जमा करताना स्वाध्यायासोबत हॉलतिकीटची झेरॉक्स प्रत जोडावी.**
5. विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्वाध्याय उत्तरपत्रिका हॉलतिकीट प्राप्त झालेनंतर तातडीने आपल्या अभ्यासकेंद्रावर जमा कराव्यात.

6. एकदा स्वाध्यायांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर त्यांचे पूर्नमुल्यांकन व श्रेणीसुधार केले जाणार नाही. त्याची फोटोकॉपी मिळणार नाही.
7. जे विद्यार्थी दिलेल्या वेळेत स्वाध्याय जमा करतील त्याच विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जातील. जे विद्यार्थी स्वाध्याय जमा करणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जाणार नाहीत. त्यास दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार राहणार नाही.

विशेष सूचना

- दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सर्व मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रावर संपर्क सत्राचे आयोजन केले जाते. तरी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी अभ्यास केंद्र समन्वयक यांच्याशी संपर्क साधून संपर्क सत्र, परीक्षा वेळापत्रक, हॉलतिकीट, निकाल इत्यादी बाबत माहिती घ्यावी. तसेच वेळोवेळी विद्यापीठ संकेतस्थळाला भेट देवून अद्ययावत माहिती जाणून घ्यावी.

- आपण निवडलेल्या विषयाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्य घेणे, आपल्या पाठयक्रमाचा अभ्यासक्रम (Syllabus) प्राप्त करुन घेणे व त्याप्रमाणे अध्ययन करणेची जबाबदारी विद्यार्थ्याची आहे.

- **आपल्या रजिस्ट्रेशन फॉर्मवर असलेल्या अभ्यासकेंद्रामध्येच स्वाध्याय जमा करावयाचे आहेत जर दुसऱ्या अभ्यासकेंद्रावर स्वाध्याय जमा केले तर स्वाध्यायाचे गुण आपल्या गुणपत्रिकेवर येणार नाहीत व त्यासाठी दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार असणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.**

स्वाध्याय उत्तर पत्रिकेचे मुखपृष्ठ (Cover Page)

परीक्षा बैठक क्रमांक

अभ्यासक्रमाचे नांव : ....

(बी.ए./बी.कॉम. भाग 1 एम.ए./एम कॉम भाग 1 व 2)

सत्र : ....

(पहिले/दूसरे/तिसरे/चौथे/पाचवे/सहावे)

विषय :..

1. अभ्यास केंद्राचे नाव ————————————————————
2. विद्यार्थ्यांचे पूर्ण नाव ————————————————————
3. पूर्ण पत्ता : ————————————————————————

————————————————————————————

———————————————————— पिन कोड नं.———

4. मोबाईल क्रमांक : लॅण्डलाईन क्रमांक :
5. अभ्यासक्रमाचे नाव : ———————— सत्र ———————
6. पेपरचे नाव : ——————————————————————
7. पेपर क्रमांक : —————————————————————
8. सबजेक्ट कोड : —————————————————————
9. परीक्षा बैठक क्रमांक ——————————————————— (ज्या परीक्षेसाठी स्वाध्याय जमा करत आहे)
10. पी.आर.एन. : ——————————————————————
11. स्वाध्याय जमा करण्याचा दिनांक : ———————————————
12. विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी : ————————————————————

(फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता)

मिळालेले गुण : —————————————————————

परीक्षकांची स्वाक्षरी : ——————————————————

M.A. Part I Sem. I and II Marathi
Assignment Question March/April 2025 Exam

एम. ए. भाग १ सत्र १ व २ मराठी
स्वाध्याय प्रश्न मार्च/एप्रिल परीक्षा

(प्रत्येक प्रश्नास २० गुण)

सत्र १ Major Mandatory (MM) 1 : **भाषिक आविष्काराची रूपे**

१. भाषिक आविष्काराचे स्वरूप सांगून भाषेची सर्जशीलप्रक्रिया कशी चालते ते स्पष्ट करा.

किंवा

२. ‘भाषा‘ आणि ‘साहित्य‘ यांच्यातील सहसबंध स्पष्ट करा.

सत्र १ अभ्यासपत्रिका क्रंमाक २ : विशेष साहित्यकृतींचा अभ्यास

१. ‘गोविंदप्रभूचरित्र’ या ग्रंथाचे सामाजिक व भाषिक महत्व स्पष्ट करा.

किंवा

२. ‘सूर्य पाहिलेला माणूस’ या नाटकाची मध्यवर्ती आशयसूत्र लिहा.

सत्र १ अभ्यासपत्रिका क्रंमाक ३ : आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (स्वातंत्र्यपूर्वकाळ)

१. भाषांतर म्हणजे काय ते सांगून भाषांतराचे स्वरूप व संकल्पना स्पष्ट करा.

किंवा

२. कथात्म साहित्याची संकल्पना स्पष्ट करा.

सत्र १ Major Elective (ME) 3 : **आधुनिक भाषाविज्ञान**

१. संप्रेषण म्हणजे काय ते सांगून भाषिक व भाषेत्तर संप्रेषण सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

२. ध्वनीपरिवर्तन म्हणजे काय ते सांगून ध्वनीपरिवर्तनाचे प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.

सत्र १ Major Elective (ME) 4 : **सर्जनशील लेखनाचे स्वरूप**

१. सर्जनशील लेखनातून व्यक्त होणारे व्यक्ती आणि समाज यांच्यातील नातेसंबधं स्पष्ट करा.

किंवा

२. सर्जनशील लेखनाचे विशेष सोदाहरण स्पष्ट करा.

सत्र १ अभ्यासपत्रिका क्रमांक ४. ४ : Major Elective संशोधनशास्त्र

१. संशोधन म्हणजे काय? ते सांगून संशोधनाचे स्वरूप व व्याख्या स्पष्ट करा.

किंवा

२. संशोधकाच्या अंगी असणारे गुणविशेष व जबाबदा—या सांगा.

सत्र १ अभ्यासपत्रिका क्रमांक ४. ४ : Major Mandatory साहित्य आणि ललित कला

(सदर पेपरच्या स्वाध्यायाकरिता १० गुण राहतील)

१. नृत्यकलेचे स्वरूप सांगून ‘साहित्य’ आणि ‘नृत्य’ यांचा परस्पर संबंध स्पष्ट करा.

किंवा

२. ‘संगीत’ आणि ‘नृत्य’ यांच्यातील अनुबंध प्रस्थापित करून ‘भावगीत’ व ‘गझल’ या प्रकारांची माहिती द्या.

सत्र २ Major Mandatory (MM) 5 : साहित्यप्रकारांचा सूक्ष्म विचार

१. ‘कविता’ व ‘दीर्घकविता’ या साहित्यप्रकारांची ओळख करून द्या.

किंवा

२. ‘आत्मचरित्र’ व ‘प्रवासवर्णन’ या साहित्यप्रकारांची ओळख करून द्या.

सत्र २ Major Mandatory (MM) 6 : विशेष साहित्यकृतींचा अभ्यास

१. महर्षि विठ्ठल रामजी शिंदे यांच्या प्रवासवर्णनाची वैशिष्टये स्पष्ट करा.

किंवा

२. वंसत आबाजी डहाके यांच्या ‘चित्रलिपी’ मधील महानगरीय कवितांचे विशेष सांगा.

सत्र २ Major Mandatory (MM) 7 : आधुनिक मराठी वाङ्.मयाचा इतिहास (स्वातंत्र्यत्तोरकाळ)

१. महानगरीय साहित्याचे स्वरूप थोडक्यात स्पष्ट करा.

किंवा

२. स्वातंत्र्यत्तोर कालखंडातील दलित साहित्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.

सत्र २ Major Mandatory (MM) 8 : साहित्य आणि दृश्यकला

(सदर पेपरच्या स्वाध्यायाकरिता १० गुण राहतील)

१. दृश्यकला म्हणजे काय ? ते सांगून दृश्यकलेचे स्वरूप स्पट करा.

किंवा

२. चित्रकलेची माध्यमे व छायाचित्रातील घटक सोदहारण सांगा.

सत्र २ Major Elective (ME) 12 : आधुनिक भाषाविज्ञान

१. भाषाकुल म्हणजे काय? ते सांगून जगातील प्रमुख भाषाकुलाची ओळख करून द्या.

किंवा

२. प्रमाण भाषा आणि बोली भाषा यांच्यातील साम्य—भेद स्पष्ट करा.

सत्र २ Major Elective (ME) 13 : सर्जनशील लेखनाचे स्वरूप

१. कवितेच्या वेगवेगळया घटकांचा सोदाहरण परामर्श घ्या.

किंवा

२. सर्जनशील लेखन करताना लेखकाला जाणवणा—या अडचणींचे स्वरूप सविस्तर विशद करा.